

Yttrande En modell för att mäta och belöna progression inom svenska för invandrare (sfi).

Hudiksvalls kommun har fått en remiss från Utbildningsdepartementet gällande betänkandet (SOU 2022:17) En modell för att mäta och belöna progression sfi. Remissvaren ska ha kommit till departementet senast den 24 oktober 2022.

Utredningen har haft i uppdrag att utreda, utforma och föreslå hur en ersättning till utbildningsanordnare för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare kan utformas baserat på uppnådda språkresultat. Det handlar även om att stimulera och ge utbildningsanordnare stärkta incitament att verka för en större måluppfyllelse för eleverna, så att resultaten och genomströmningen i sfi förbättras. Utredningen föreslår flera åtgärder för att mäta elevens progression i undervisningen. Ett nytt bedömningsinstrument föreslås som skall användas för att testa elevens språkliga nivå och utveckling. Utredningen visar att det är möjligt att utforma bedömningsinstrumentet och koppla det till automatiserad bedömning av språkfärdigheter på många områden, dock inte för alla. Det är huvudmannen för utbildningen som skall ansvara för att testet genomförs men det är den ansvariga läraren på skolan som avgör när eleven skall göra testet. Tanken är att det ska vara obligatoriskt för eleverna att delta i progressionstesterna.

Hudiksvalls kommun har följande synpunkter över betänkandet.

- *Syftet med ersättningen är att utbildningsanordnare ges stärkta incitament till måluppfyllelse så att resultat och genomströmning blir bättre (s.41).*

Själva grundtanken att mäta och belöna visar på en brist på förståelse för elevers olika begränsningar och tillgångar och den tid som krävs för att kunna tillgodogöra sig ett nytt språk. Detta samtidigt som man befinner sig i en främmande miljö med allt vad det innebär, och i många fall samtidigt genomgår kulturchockens olika faser.

I de flesta fall är det knappast möjligt att forcera språkutvecklingsprocessen. Elever som inte besitter en kapacitet som gör det möjligt att uppnå målen bör i ett tidigare skede ges andra vägar till att möta, förstå och bli delaktiga i det svenska samhället och språket. (Förvisso uttrycks i betänkandet att ersättningen ”samtidigt ska förhindra att undervisning utan progression ska fortgå”). De elever som faktiskt klarar ett upplägg som skulle snabba på sfi-tiden är få i vår del av landet. Dessutom finns ett nyligen förändrat styrinstrument för att nå detta i och med den förändrade betygsskalan och de nationella proven. Tillägga att sfi, likt all utbildningsverksamhet, kan och bör utvecklas på olika sätt.

Kommunledningsförvaltningen, kommunstyrelsen

Ulrika Wenn, stabschef
E-post: ulrika.wenn@hudiksvall.se
Telefon: 065019567

- Kommunen har redan en hantering av NP-prov som kräver resurser, arbetstid av bl.a. lärare, administratörer och rektorer. Det blir en extra pålaga i en redan slimmad organisation.
- Elever som gör god progression och som kan prestera bra på progressionstestet kan hindras att göra positiva studieavbrott, ex till arbete eller insatser som skyndar på stegförflyttning till egen försörjning. Det kan finnas en risk att utbildningsanordnare håller kvar dessa elever i sin organisation för att de kan få ekonomisk vinning genom sfi-peng.
- Kommunen befarar, trots förslagna åtgärder, att en sfi-peng gynnar utbildningsanordnare med högpresterande elever. Elever i studieväg 3 är rörligare har större benägenhet att flytta och söka sig till storstäder. De mindre kommuner som har många lågpresterande elever i studieväg 1 riskerar att missgynnas.
- Kommunen ställer sig positiv till grundtanken i betänkandet av utredningen om att främja likvärdighet över hela landet och en uppmuntran till utbildningsanordnare som vill öka elevernas språkliga progression genom ett systematiskt utvecklingsarbete.
- Ett lär verktyg som innebär att elever på studieväg 1 kan utöka sin digitala kompetens är en god investering. Framför allt när NP blir digitala.
- Kommunen ställer sig också positiv till ett progressionstest där lärare och elever får en tydligare bild av elevens språkutveckling. Däremot finns det en risk att undervisningen fokuserar på testet och elevernas behov missgynnas om testet kopplas till en sfi-peng.
- Det kommer att krävas en stor kostnad i tid och pengar både nationellt och lokalt för att genomföra förslaget om sfi-peng. Kommunen ifrågasätter om utredningens förslag leder till en bättre måluppfyllelse och en bättre genomströmning.

- Trots att antalet anvisade personer till kommuner har minskat och därigenom lett till en minskad schablonersättning ökar antalet elever i sfi, främst inom studieväg 1 och 2. Orsaken är ändringar i regelverket som ger fler elever rätt studera fler kurser i sfi utan faktisk ersättning.

Sammantaget ställer kommunen sig bakom SKR:s yttrande efter att vägt för- och nackdelar i utredningens olika förslag.

Mikael Löthstam
Kommunstyrelsens ordförande